August Barbosa

EL POP DE LA PLATJA

QUADRO DRAMÁTICH INSPIRAT EN LA NARRACIO «TCHELKACHE», DE MAXIM GORKI

Publicació JOVENTUT

3

BIBLIOTECA DE "JOVENTUT"

OBRES PUBLICADES (1)

PESSETES

AYRES DEL MONTSENY, per Mossèn Jacinto Verdaguer. Edició ilustrada pels més reputats artistes de nostra terra. . 3

QUAN ENS DESPERTAREM D'ENTRE'LS MORTS, drama, per Enrich Ibsen. Traducció catalana. 2

TON Y GUIDA *(Hänsel und Gretel)*, llibre de Adelaida Wette, música de E. Humperdinck, traducció catalana de J. Maragall y A. Ribera. 1

POR!..., quadro dramàtich, per Modest Urgell, ilustrat pel meteix . . . . . 0'50

SENYORS DE PAPER!, drama, per Pompeius Gener. . . . . 2'50

L'EMIGRANT, drama de món, per Adrià Gual. . . . . 2'50

FRANCISCO PI Y MARGALL, per F. Pujulà y Vallès. Edició de propaganda . . . . . 0'50

L'INSPECTOR AXEL BORG *(I Hafsbandet)*, novela, per August Strindberg. Traducció catalana. 3

CROQUIS CIUTADANS, album de poesíes, per Apeles Mestres. 3

TITELLES FEBLES, per F. Pujulà y Vallès. 2

NATURA. Aplech d'estudis y descripcions de ses belleses, per John Ruskin, traducció catalana de Cebrià Montoliu. . . 3

FORA DE LA VIDA *(Oltre la vita)*, drama, per Joseph L. Pagano. Traducció catalana. 2

MARINES Y BOSCATGES. Aplech d'estudis en prosa, originals de Joaquím Ruyra. 3

LES DISPERSES, poesíes de Joan Maragall. 2

MÉS ENLLÁ DE LES FORCES, drama, 1.ª y 2.ª part, per Björnstjerne Björnson. Traducció catalana. 3

EL GENI, drama, per F. Pujulà y Emili Tintorer. 2

L'HOME CONTRA L'ESTAT, per Herbert Spencer. Traducció catalana. 2

SOLITUT, novela, per Víctor Català.. 3

---

(1) Les obres publicades se troben de venda en totes les llibreríes y cases de nostres corresponsals. Els suscriptors de **Joventut** les poden adquirir ab la rebaixa d'un **25** per **100** en l'Administració del periòdich.

EL POP DE LA PLATJA

PUBLICACIÓ JOVENTUT

EL POP DE LA PLATJA

QUADRO DRAMÁTICH

TRET DE LA NARRACIÓ «TCHELKACHE»,

DE MAXIM GORKI,

PER

AUGUST BARBOSA

BARCELONA

PLAÇA DEL TEATRE, 6, ENTRESOL

1905

Aquesta obra es proprietat de son autor, y ningú podrà reimprimirla, representarla ni traduhirla sense'l seu permís.

Els teatres y societats que vulguin representarla deuen entendres ab la Societat d'Autors Espanyols, que n'es l'única encarregada.

Fidel Giró, impressor. — Carrer Valencia, 233, Barcelona.

PERSONATGES

El Pop.
Peret.
Cantiner.
Cabo de vigilancia del port.
Trevallador primer.
Trevallador segón.
Home primer.
Home segón.
Home tercer.
Dona primera.
Dona segona.

Trevalladors, dones y dos vigilants del port.

Epoca present.

607750

Aquest quadro dramàtich fou representat per primera vegada en el Teatre Català (Romea), la nit del 19 de maig de 1905, en la funció a benefici de son autor en August Barbosa.

De la interpretació dels personatges, pel meteix ordre en que figuren en l'anterior pàgina, se n'encarregaren els senyors següents: Barbosa, Codina, Daroqui, Virgili, Martí, Antiga, Domènech, Vinyas y Vinyals; y les senyores Baró y Forest.

ACTE UNICH

La escena dèu ésser una platja prop del port. A la dreta de l'actor, arrencant del primer terme, hi haurà una cantina. A dins s'ha de veure'l taulell de begudes que vindrà enfront de la porta d'entrada. Aquesta porta mirarà de front a la esquerra de l'actor. Demunt del taulell hi haurà objectes propris d'una cantina, com són gots pera cervesa, copes pera begudes alcohòliques, diferentes ampolles, tres o quatre teteres de terriça... En els prestatges del taulell hi haurà plats ab viandes. Repartides per l'establiment, quatre o cinch tauletes rodones y tamborets rústichs.

Demunt d'una de les tauletes un acordeón bo, que's pugui tocar. A la esquerra de l'actor, en primer terme,'s veurà una barraca de tela en forma de teulada; dins d'ella, palla per terra, en un recó una faca de mariner y dos rems, una escarpra llarga de dos pams y un fanal apagat.

Al fons, a la dreta de l'actor, una barca que's vegi una mica.

L'acció comença poch avans de las set de la tarda, hora en que pleguen els trevalladors del moll.

Al aixecarse'l teló se sentirà, cap a la dreta de l'actor, soroll de cadenes y de planxes de ferro que cauen les unas demunt de les altres. De tant en tant les sirenes y els xiulets dels vapors deixaràn sentir ses estridencies; també se sentiràn les veus dels trevalladors quan criden: *oh! iça!*

Després de tot aquest soroll, silenci absolut. Toquen

les set en un campanar que se suposa molt lluny. El Cantiner surt de l'interior de l'establiment preparantse pera la feyna que s'apropa.

Del fons de la dreta comencen a sortir trevalladors que agafen distintes direccions; molts d'ells se fiquen a la cantina, beuen, paguen y se'n van. Altres se queden assentats, encenen la pipa y acaben per ensopirse, desitjosos de repòs després d'una feyna molt pesada. Entre mitj dels trevalladors venen també algunes dònes. Dues d'elles, acompanyades d'un tipo ab barba y desarrapat, ocuparàn una tauleta de la cantina, en quina taula dèu haverhi l'acordeón. Entremitj d'aqueixa munió de gent ve en Peret. El Pop surt de dins de la cabana. Es home d'uns trenta cinch a quaranta anys. Va ab unes calces de vellut velles, una brusa de cotó tota estripada del coll; descalç y sense res al cap; sos cabells són negres y desgrenyats; tota sa fatxa es la d'un home embrutit per la beguda. El Peret representa uns dinou o vint anys; es ros, ulls blaus, la cara torrada pel sol; du calces de patent blau, brusa també blava, una gorra vella, sabates de cuyro de color, en forma de cartera; tot això vell, però nèt. Porta un farcell y una falç embolicada ab palla y cuydadosament lligada.

Al aparèixer en escena se n'anirà a seure en un tamboret al peu de la porta de la cantina. Entremitj dels trevalladors y en ultim terme, se veurà un Guarda de port com si vigilés al Pop.

ESCENA PRIMERA

TREVALLADORS, DONES, GUARDA DEL PORT, EL POP, EN PERET *y el* CANTINER.

TREVALLADOR PRIMER

Tu, mira'l Pop. Ja corre per aqui.

TREVALLADOR SEGON

Pop! *(Cridantlo.)*

POP

¿Què?

TREVALLADOR PRIMER

Escolta: ¿que ja has sortit del cau?

TREVALLADOR SEGÓN

¿Qu'esperes que's faci fosch? (*Els altres trevalladors han format rotllo y assentit a lo que diuen el primer y el segón ab rialles y moviments de marcat embrutiment.*)

POP

Cúydat de tu, ¿sents?, que no n'has de fer res de lo qu'espero.

TREVALLADOR PRIMER

Tu sí que pots dir que tot el món es teu!

POP

¿Que vols dir que no hi tinch tant dret com tu, al món?

TREVALLADOR PRIMER

Els que no trevallen fan nosa a tot arreu, y tu vius sense trevallar.

POP

Potser t'ho penses.

TREVALLADOR PRIMER

No, que t'enganyo. Encara may t'he vist que fessis res.

TREVALLADOR SEGÓN, *al primer y burlantsen.*

¿Y què sabs tu? ¿No veus que'l Pop fa com les rates pinyades, que no més surten de nit? Tu a n'aqueixa hora devegades ja dorms, y no ho pots veure lo qu'ell fa.

TREVALLADOR PRIMER

Massa que ho sé. ¿Volèu que os ho digui? (*Dirigintse a tots.*) S'enterboleix el cervell ab ayguardent dues o tres vegades cada dia. Veushoaqui lo que fa! Borratxo! Gandul! (*Al Pop.*)

ALGUNES VEUS

Borratxo! Gandul!

POP

En cambi, tu, trevalles massa!

TREVALLADOR SEGÓN

Vés, digali si sab ahónt són dues caixes de fil que s'han perdut pel moll. (*Gran riota de tots el que'l volten.*)

TOTS

Ha! ha! ha! ha!

POP

Y a mi què m'expliquèu!

TREVALLADOR PRIMER

¿Què t'expliquèm? ¿què t'expliquèm? Que les busquen, vethoaqui.

POP

Que les busquin. Encara no m'han dit res pera que'ls ajudés a trobarles.

TREVALLADOR PRIMER

Jo manés! Ja't faria'ls comptes jo, ja!

POP

Fugiu!... ¿què faries?

TREVALLADOR SEGÓN

Potser no se't veuria més el pèl per aqui.

POP

Infeliços!

TREVALLADOR PRIMER

Potser si qu'encara't fem llàstima!... Gandul!

POP

Si que me'n feu de llàstima! Totes les miseries de la vida me'n fan, y vosaltres més que ningú, més que tothòm! Gandul! Borratxo! Tot lo que volguèu seré. Vosaltres feu molta feyna, es veritat, però la feu pels altres! Jo no! jo trevallo pera mi, pera mi tot sol! Si, que me'n feu de llàstima! M'heu dit lo que os ha donat la gana, y jo no os he tornat resposta. Però heu volgut conèixer al Pop per dintre, heu volgut saber còm visch, si trevallo, si sóch... lladre... y devant d'això no que no callaré. Si que me'n feu de llàstima! Quan os veig en aqueix moll, trevallant com a negres, en mitj d'una boyra y una polç que os entenebra'l cervell, traginant ferros, portant fustes, y a les vostres espatlles aqueixos sachs de blat del que no'n menjarèu ni un boci de pa, sento pietat per vosaltres, y'm veig gran en mitj de la meva miseria, perque sóch lliure, ben lliure! No estich sota'l jou de ningú!

TREVALLADOR PRIMER

¿Ets lliure? Vès que t'arrepleguin en un d'aquests negocis que fas, y ja veuràs si en seràs de lliure aleshores!

TREVALLADOR SEGÓN

Mira al teu company, al Gat de mar. Li han trencat una cama. Veyàm si te la trenquen a tu també!

TREVALLADOR PRIMER

No estaria malament el Pop no més ab una cama.

TREVALLADOR SEGÓN

No podries caminar, t'hauries d'arrocegar per terra!...

TREVALLADOR PRIMER

Ha! ha! El Pop ab una cama trencada! Quina fatxa!

POP

Veurèm si jo't rompré'l cap y encara la faràs més bona!

TREVALLADOR PRIMER

Au! Probaho, si ets tan valent! (*El Pop va per tiràrseli a sobre, però's deté veyent passar en aquest moment al Cabo de vigilancia ab dos números. El cabo's queda y els dos vigilants se'n van per la dreta a ocupar els seus llochs.)*

TREVALLADOR SEGÓN

Noys, que ve la patrulla!

TREVALLADOR PRIMER

Deixemlos estar y anèm! *(Molts dels trevalladors desapareixen per distintes direccions. Els trevalladors primer y segón entren a la cantina, s'asseuen prop d'una taula y demanen beure.)*

POP

Aixi! Potser me deixarèu sol d'una vegada! Au, cap a dormir, que demà heu de tornar a la cadena, infeliços! Ah! y avans d'agafar el sòn, preguèu pel Tsar, el vostre pare, qu'encara necessitèu pare vosaltres! *(Tots han anat desapareixent del seu entorn. El Cabo, desde l'ultim terme, vigila les accions del Pop. Aquest va per'anarsen y el Cabo'l detura.)*

ESCENA II

EL CABO, EL POP, CANTINER, DONES *y l'*HOME *que va ab elles; d'altres que beuen;* TREVALLADORS PRIMER Y SEGÓN *dins de la cantina. En* PERET *continùa assentat al tamboret del peu de la porta. Poch després d'anarsen tots els trevalladors, s'haurà adormit.*

CABO, *al* POP, *que va per'anarsen.*

Ep, tu, Pop! ¿Ahónt vas? ¿Que no ho sabs que no pots anarhi cap al port? Mira que un dia't trencaré'l cap!

POP

Ola, cabo Nicolau! *(Volentli agafar la mà pera saludarlo.)* Feya temps que no os veya. ¿Còm anèm? Toqueula, home.

CABO, *molt malhumorat.*

Encara que no't vegés may més, no's perdria gran cosa!

POP

Ja ho sé. Però digueume, cabo Nicolau: ¿què s'es fet el Gat de mar?

CABO

No'l conech al Gat de mar. Y au!, que no vull conversa, y vesten al teu cau, que'm compromets!

POP

Si os parlo d'aquell xicot llarch y prim, d'aquell que trevallava ab mi no fa gayre al moll...

CABO

Ah, ja, vaja! ¿D'aquell que ab tu desembraçava lo que al moll feya nosa, vols dir? Donchs mira, ab una barra de ferro li han trencat una cama, y l'han portat a la presó. Vès que ab tu no facin lo meteix!

POP

Me pensava que no'l coneixieu! ¿Y ab una cama trencada l'han dut a la presó?

CABO

Si, ¿y què?

POP

Ah! res, res. Y visca la humanitat, ¿oy? ¿Veyèu còm si que'l coneixieu? Y deyeu que no!

CABO

Pop! Pop! Deixem en pau... y creume, vesten a geure! No t'hi vull veure més per aqui! *(En aquest moment se trobaràn els trevalladors al peu de la cantina y sentiràn el reste de la conversa del Pop y el Cabo.)*

POP

Bè, cabo Nicolau, no os enfadèu per això.

CABO

Oh! No os enfadèu, no os enfadèu! Mira que fa temps que no't deixo d'ull! Ab això, alerta! Prou xerrameca, qu'es l'hora de la vigilancia!

POP

Ja os en anirèu. Y... parlant d'un'altra cosa: ¿Y la vostra dòna? ¿y els vostres fills? Ja aniré a vèurels... Ja hi penso, ja: però com que tinch tanta feyna, y també tinch el cap un xich tèrbol... no'm queda temps pera res, creguèuho; però vaja, ja'ls aniré a veure.

CABO

¿Tu venir a veure als meus? ¿Que't vols dedicar a robar per les cases, ara?

POP

No, home, no: ¿per què? Si en aquest moll hi ha coses de sobres pera tots dos!

CABO, *aixecant el fusell pera pegarli un cop de culata al cap.*

L'ànima que t'aguanta! No sé quin sant me detè!...

POP

Cristo! qu'estèu cremat! Os heu llevat de mal ayre avuy, cabo Nicolau!

CABO

Mira, Pop: demà no vull veure més aquesta barraca aqui. Si la veig, hi calaré foch ab tu a dintre! Ja ho tens entès. Au! lluny! lluny d'aqui, que no't vegi més!

POP

Està bé, home, ja me'n aniré! ¿Pensèu que n'hi ha poques de platjes al món? Avans no me'n treguin de totes ja hauré fet l'ultim badall... y aleshores si, la que sia la derrera... al sot, y jo a dintre, ben endintre! Y aleshores no me'n treurèu de la derrera platja, perque os faré més fàstich que ara!

CABO

Ja't morissis ara meteix! que'ns dónes més feyna tu que tota la trepa d'un presidi!

POP

¿Veyèu? No fa gayre que aquells me deyen que no trevallava, que sóch gandul!... Aneuho a entendre!

CABO

Que no t'ho hagi de tornar a dir! No't vull veure més peraqui. Ab això a geure, y alerta! Mira que'l teu cap perilla! *(Dèsapareix el Cabo pel fons esquerra.)*

ESCENA III

ELS METEIXOS, *dintre la cantina. El* PERET, *dormint.* TREVALLADORS PRIMER Y SEGÓN *continúen al peu de la porta.* EL POP *s'haurà quedat devant de la barraca, rumiant.*

TREVALLADOR PRIMER

Pop!

POP

¿Què? ¿Encara sóu aqui vosaltres?

TREVALLADOR SEGÓN

Sembla que l'autoritat vetlla per tu.

TREVALLADOR PRIMER

No't podràs pas queixar! A n'a tu si que no't robaràn, ab tanta vigilancia!

POP

Si! però vaig sense sabates. Potser el cabo ara s'cuydarà dels meus peus.

TREVALLADOR PRIMER

Apa, donchs; y que no t'hi cansis gayre!

TREVALLADOR SEGÓN

Y ten compte ab el cau, Pop! Vès que demà enlloch de barraca no hi trobis un braser.

POP

Palaus d'aquests ray, que ab poques hores se'n fan molts si convé!

TREVALLADOR PRIMER

Vaja, adeu, Pop! *(Els dos trevalladors se'n van pel fons esquerra.)*

ESCENA IV

ELS METEIXOS, *menys els dos trevalladors. El Pop s'haurà quedat un moment pensatiu y de prompte s'dirigeix a la cantina. Avans d'entrarhi s'adona d'en Peret que dorm. Se'l mira y entra a dins pera parlar ab el Cantiner. Tota la escena dels dos molt confidencial y misteriosa.*

CANTINER, *al vèurel entrar.*

Ola, Pop! Ja t'esperava.

POP

Prou que m'ho penso... Però'l dimoni del cabo Nicolau m'ha entretingut y...

CANTINER

Ja ho he vist, ja! Bé... ¿y còm ho tenim això?

POP

¿Jo? tot a punt. No més cal fer el fet.

CANTINER

Si, però ¿qui t'ajudarà? Tu sol no podràs...

POP

Es clar que no. Malehitsigal...

CANTINER

El Gat de mar el tens ab una cama trencada.

POP

Vès si no's podien haver esperat a demà a trencarli res... Calla! Ja tinch qui m'ajudarà.

CANTINER

¿Que't manca molta feyna?

POP

No. El fardo'l tinch desota de la primera grúa d'aquesta banda de moll. No mès me cal treure'ls rems de la barca, passar el *Troç*,

carregar el fardo y durlo cap aqui. Tu com sempre deixa la porta del celler d'aqui al derrera oberta.

CANTINER

D'això no'n tinguis ansia. Però... alerta, Pop!

POP

No tinguis por. La fosca de la nit ens ajuda.

CANTINER

Bé... però... ¿de qui't valdràs?

POP

Ja ho tinch pensat. Me sembla que no erraré'l tret. Deixam fer a mi. *(Va per sortir y el Cantiner el crida.*

CANTINER

Escolta, Pop.

POP

¿Què?

CANTINER

¿Vols?... *(Fent l'acció de dar diners).*

POP

Si, dom.

CANTINER

¿Tot... o...?

POP

Si, tot.

CANTINER

Per endevant, com sempre!

POP

Com sempre. *El Cantiner li entrega un grapat de billets de Banch.)*

CANTINER

Ja sabs que...

POP

Tu també sabs lo que't convé, home!...

CANTINER

¿Entesos?

POP

Deixam fer a mi. (*El Pop surt de la cantina, va cap al fons, mira a dreta y esquerra com assegurantse de que no'l vegi ningú; baixa cap al prosceni y's mira al Peret, tot somrihent. De prompte se'n va a la barraca, agafa una palla y ab ella fa pessigolles a la orella d'en Peret, que's desperta y's mira al Pop, sorprès y molestat a la vegada. Aquest li fa una ganyota estranya.*)

PERET

Que sóu graciós!

POP

¿Que vens de segar?

PERET

Si: hem segat un troç... y he guanyat vinticinch kopecks. Deu sab quàn tornaré a guanyar res ara! Tot va molt malament! Hi

ha tanta gent pera trevallar les terres! Y tenen tanta fam, que han fet abaixar els jornals. Avans si que's pagava això de segar.

Pop

Avans... avans!... Vosaltres en teniu la culpa si no's paga tant avuy!

Peret

¿Nosaltres?

Pop

Si, perque no més aprenèu de trevallar... y res més! Si aprenguessiu de reposar també, potser os aniria millor. Mira, fa sis anys, jo també ho feya això d'anar a segar. Aixi que arribava a un poble y deya «Vull trevallar», me miraven de dalt a baix, y'm feyen festes y més festes, y deseguida 'm posaven un parell o tres de rublos a la butxaca. Me donaven bon menjar, lloch pera dormir... y m'estava allí trevallant fins que'l cos me deya prou. Ara no, ara no ho faria!

Peret

¿Y per què no ho faries ara?

Pop

Perque la gent del camp encara són molt besties, y jo... jo ho sóch menos.

Peret

Donchs digues que a n'a tu no t'agrada la terra.

Pop

Quan os veig a vosaltres, no, que no m'agrada. La trobo també egoista, afamada, tot

ho vol; sembla que no s'hagi de viure més que pera ella! Y vosaltres sóu els que l'heu acostumada malament: que la terra prou ens donaria tot lo que voldriem si ho sapiguessim pendre. ¿Veus el mar?

PERET, *interrompent.*

A mi'm fa por el mar!...

POP, *rient.*

Qu'ets bestia! Al mar no hi ha qui li posi trabes ni destorbs! No hi ha explotadors que li puguin dir: «Jo vull aquest troç, y jo aquest altre.» Ell vol ésser lliure, ben lliure! Això si, ell recull a tothòm y a tots breça de la meteixa manera. Mirat: jo quan estich ab ell, me sembla que'm trobo ab la mare: jo dins del breçol y ella gronxantme amorosa pera que jo reposi y estigui tranquil... Y si vegessis, aleshores! Quin plaher! Me sento feliç devant la immensitat d'aquella planuria que sembla que no s'acabi may! Això si, a voltes s'enfada, gruny y's cargola... però es pera trèuret la sòn de les orelles, pera que lluytis, pera que aprenguis a barallarte ab tot lo que't faci nosa. Y quan veu que no t'has deixat vèncer, te diu: «Ara ja sabs viure: reposa en el breçol, que jo't tornaré a gronxar!»

PERET

Bé, si, però... ¿Y còm vius? ¿Què fas? ¿De què menges?

POP, *rihent.*

Qu'ets idiot!

PERET

¿Per què? A veure, ¿de què fas tu? ¿Ets sastre? ¿Ets sabater?...

POP

¿Qui, jo?

PERET

Si, tu.

POP

No, home, no: sóch pescador.

PERET

¿Pescador? (*Ab cert recel*).

POP

¿Que no t'ho creus?

PERET

¿Pescador? ¿Y què pesques? ¿Peixos?

POP

¿Peixos? Aqui no ho pesquém això. Aqui pesquèm negats, molts negats; àncores velles, troços de llanxes que s'han tombat y ara suren... De tot, vaja. Tenim xarxes expresses per' això.

PERET

Bé, vaja, tu dèus ésser pescador d'aquests que pesquen pels camps els galliners y les estables!

POP, *ràpit*.

¿Que'ls coneixes tu a n'aqueixos?

PERET

No, però n'he sentit parlar.

POP, *idem*.

¿Y't fan rabia, o t'agraden? Digues.

PERET

No'm fan rabia. Mirat, ells són valents, lliures...

POP

¿Per què la voldries tu la llibertat?

PERET

Perque, ab la llibertat, un pot fer lo que li dongui la gana, y si un pot fer lo que vol, pot passàrsela molt bé, mentres tingui temor a Deu!..... (*El Pop riu despreciativament*). Mirat: quan va morir el meu pare no'm va deixar res, y vaig pensar: «¿Què faràs ara? La mare ja es molt vella... la terra, sens adobarla també's cansa... y s'ha de viure. Però ¿còm? Jo no ho sé. Ja podria casarme ab una pubilla, però'l sogre no'm donaria'l dot y jo hauria de trevallar anys y més anys pera mantenirla a n'ella y a la familia que vingués. Si jo tingués dos cents rublos me n'aniria a trobar al pare de la noya y li diria: —¿Me la voléu donar la pubilla? — No! —Donchs tant se me'n dóna! Gracies a Deu, al poble hi ha altres minyones pera poder triar. — Tot això faries.» Però ara no puch. Hauré d'anar a trevallar pels pobles si vull arreplegar diners! Però costen tant de guanyar! Hauré d'entrar en una familia y ferme esclau! No'm queda altre remey!...

POP

Escolta: ¿ahónt vas ara?

PERET

Ara a casa.

POP

¿Y no t'agradaria córrer món? ¿Anar a Turquia?

PERET

¿A Turquia? ¿Que hi van allá'ls cristians?

POP

Que'n ets d'idiot!

PERET

Ja m'ho has dit dues vegades!

POP

Perque encara ho ets més de lo que'm pensava.

PERET

¿Que t'emborratxes tu?

POP

¿Per què?

PERET

Quan m'has fet aquella ganyota, m'ha vingut una fortor d'ayguardent!...

POP, *ràpit.*

Escolta: ¿vols trevallar ab mi aquesta nit? Au, digues, depressa!

PERET

¿Trevallar? ¿Còm?... ¿de què?...

POP

Ja t'ho explicaré. Pescarèm: tu remaràs.

PERET

Bè, però...

POP

Però ¿què?

PERET

Que'm fas por. Tinch temença de que me'n facis una. No m'agraden gayre'ls teus misteris.

POP

Malehitsiga!... No se còm no't pego un mal tanto y't trech la mandra de sobre!

PERET

¿Qui? ¿Tu?

POP

Si, jo, jo!... *(S'alcen tots dos, miranlse amenaçadors com dos llops.)* Y què! Salvatge! que portes a sobre totes les asprors y les punxes d'allà, de la terra feréstega! ¿Y tu parles de llibertat? ¿Per què la vols tu la llibertat, cadell ab intencions de guineu? Te tinch rabia, y'm fas llàstima a la vegada! Quan m'has parlat de la terra, del camp, de la familia, me venien ganes d'ofegarte! ¿Per què ho vols tú tot això? ¿Què'n sabs tu del món? Res, res! Tot això que tu desitges no serviria sinó pera embrutirte més, pera ferte

més odiós als ulls de tots els qu'estiguessin a la vora teva!

PERET, *dominat per lo que li ha dit el Pop.*

Oh! Si t'he dit allò es perque no'm semblaves un obrer, un trevallador... Vas tan estripat!... Això no vol dir res, per'xò. Jo he vist borratxos més mal vestits que tu...

POP,
mirántsel ab llàstima y rihent maliciosament.

Vaja, ¿vols trevallar? ¿Si o no? Digues.

PERET

Si. Però ¿quànt me darás?

POP

Segons lo que trevallis. Potser te dongui cinch rublos.

PERET

¿Que no'm donaràs els diners per endevant?

POP

Vina, terroç, vina, que primer menjarèm una caixalada... ¿no't sembla?

PERET

Si, que ja tinch gana.

POP

Porta, porta: deixa aquests trastos aqui, que més aviat te faràn nosa que servey.

PERET

Tens rahó: ja me'ls enduré després. *(El*

Pop agafa'l farcell y la falç, y ho posa en un recó de la barraca.)

POP

Au, anèm! ¿Còm te dius?

PERET

Peret.

POP

¿Ja vas ben documentat pel món?

PERET

Si, tinch el passaport a la butxaca. (*Entren a la cantina. El Pop y el Cantiner se donen una mirada d'inteligencia. El Peret y el Pop s'asseuen en una taula que no hi ha ningú, disposats a menjar.*)

POP

Apa, donchs. ¿Còm va això, cantiner?

CANTINER

Ola, Pop! Ja ho podèu veure. Tot marxa.

POP

Això es bo. ¿Que'ns donarèu alguna cosa per menjar? El meu ajudant y jo portèm una mica de gana.

CANTINER

Ja ho crech, home! Ja sabèu, Pop, que podèu disposar del meu establiment.

POP

Donchs, pera començar, portèu una ampolla d'ayguardent.

CANTINER

Deseguida. (*El Cantiner va al taulell a buscar una ampolla y dos gots, y ho deixa demunt de la taula. Mentres ells beuen, el Cantiner posa plats ab viandes, pa molt moreno, quasi bé negre, y una ampolla de vi.*)

PERET

Ara si que veig que sembles l'amo. El cantiner te tracta ab molts modos.

POP

Y donchs ¿què't pensaves? Au! té, té: beu!

PERET

Y que'n tenia ganes! (*El Pop omple dos gots d'ayguardent, y en Peret se beu el seu d'un trago.*)

POP

Donchs apa, té, tórnahi, que pera trevallar s'han d'agafar forces.

PERET

No tinguis por: ben menjat y ben begut no m'espanta la feyna.

POP

A veure, a veure'l teu comportament aquest vespre. Apa, té: menja y beu, home, beu!

PERET

No diries què pensava.

POP

¿Què?

PERET

Quan has començat a parlarme allà a fòra... m'has fet por... y...

POP

¿Por? ¿De què?

PERET

No ho sé. Me feyes un fàstich! Ara no, ara hi estich bé al teu costat. Me sembla, germà qu'ets un bon home.

POP

Y es clar que ho sóch. ¿No veus que ara't dono menjar y beure, y d'aqui una estona ja t'hauràs guanyat cinch rublos?

PERET

Potser si qu'es per'xò! Escolta: ¿que no'm donaràs els diners per endevant?

POP

Si, home si; té: beu, beu!

PERET

¿Me'ls donaràs?

POP

Si, avans que sortim d'aqui te'ls donaré.

PERET

Y còm t'ho agrahiré! Que m'agradaria trevallar, trevallar força... y guanyar forces diners!...

POP

¿Y què'n faries, tu, de tants diners?

PERET

¿Qué'n faria? Mirat, compraria un troç de terra... un camp... faria adobar la casa de la mare, que ja cau de vella! compraria vaques, bestiar, força bestiar! Llogaria uns quants homes pera fer trevallar la terra, y vinga estalviar fins que tingués força de tot! Diners, blat, molt blat!...

POP

¿Y no compraries una dòna?

PERET

També!

POP

Y t'agradaria tenir fills, ¿oy?

PERET

Si que m'agradaria, que tot se pot fer en aquest món mentres no's faci mal a ningú y's tingui temor a Deu!

POP

Y els teus fills, aixi que fossin grans, cap a trevallar la terra també, ¿oy?

PERET

Si.

POP

Y que al cap d'un quant temps la terra, els teus fills, els trevalladors, la dòna y tu, tots fossiu una meteixa cosa, ¿oy?

PERET

Y que m'agrada parlar de tot això, germà!

Posam més beure! Fins me venen ganes d'abraçarte! Escolta: ¿que'm donaràs els cinch rublos?

POP

Si, home, si. ¿Els vols ara?

PERET

Oh! com vulguis! Si me'ls vols donar...

POP

Veig que, estant tèrbol y tot, te recordes de lo que més interessa!

PERET

Oh! com que tu m'ho has promès...

POP

Tens rahó... y aqui els tens. *(El Pop se treu de la pitrera una cartera vella y bruta, y dóna al Peret els cinch rublos en paper. En Peret al veure tants diners queda atontat. Pren el billet que li dóna'l Pop, y's treu de la butxaca de la brusa un mocador junt ab el passaport, que deixarà sobre la taula mentres ab molt compte embolicarà'l billet dintre'l mocador.)*

POP

Aixi, embolical bé, que no'l perdis.

PERET

Jo't diré: aqui dins del mocador ningú's pot creure que hi ha tants diners.

POP

¿Qu'es aquest paper?

PERET

El passaport.

POP

Ja veuràs, donchs, porta, ja te'l guardaré. Tu't guardes els diners avans de trevallar: just es que jo't guardi el passaport fins que hagis trevallat. Tu ab aquest paper y els quartos podries anarten y no fer la feyna: ara ja t'hi miraràs una mica.

PERET

Però me'l tornaràs.

POP

Aixi qu'estiguèm llestos.

PERET

Bé, donchs. ¿Quin remey me queda? Guàrdamel tu.

POP

¿Vols beure més?

PERET

Vinga.

POP

¿Ja hi veuràs clar pera trevallar?

PERET

No'n passis ansia d'això.

POP

Donchs apa, beu, y a fer feyna.

PERET

Quan vulguis.

POP

Donchs au, anèm. Cantiner, fins a un'altra!

CANTINER

Bona sòrt, noys!...

POP

Aixi sia! *(El Pop y en Peret surten de la cantina y se'n van a la barraca a buscar els rems. El Pop se posarà a la cintura la faca de mariner.)*

PERET

¿Ahónt són les xarxes?

POP

¿Ahónt han d'ésser? Dins de la llanxa.

PERET

¿Dins de la llanxa?

POP

Si, home, si.

PERET

¿Vols dir que no anèm a fer una mala acció? Mira que, si fos aixi, me'n desdiria!

POP

T'he contractat pera remar: ab això, no't fiquis ab lo que anèm a fer, si no vols tenir un disgust.

PERET

No sé lo qu'es, però'n tinch por de lo que anèm a fer... Me sembla que ha d'ésser una cosa horrible!

POP

No, home, no. Au, que no podèm perdre'l temps!

PERET, *tornantli els rems que du a la mà.*

Té, té; y dom el passaport, que me'n aniré.

POP

¿Que't dongui?... Malehitsiga! Au, au! cap a la llanxa a remar, si no't rompo un òs! (*Quasi bé a empentes fa caminar cap a la llanxa a n'en Peret, qu'encara porta'ls rems.*)

PERET

Deu meu! Deu meu! ¿Què anèm a fer? Vaig a perdrem!

POP

Mal llamp! Agafa'ls rems y rema, rema!... Y no cridis, que si crides te mato!
(*Desapareixen abdós dins de la llanxa.*)

ESCENA V

EL CANTINER, *que haurà recullit tot lo de les taules, les fregarà, posarà en ordre'l taulell deixant a son lloch els gots, plats y copes que hagin servit. Les dues* DONES *y l'*HOME *que les acompanya hauràn estat menjant y bevent desde que han entrat. Aixi que han sortit el Pop y en Peret de la cantina, l'Home*

agafa l'acordeón y's posa a tocar l'himne rus. El Cantiner donarà una mirada per fòra de la cantina pera convèncers de que'l Pop y en Peret se'n han anat. Dels trevallados que han entrat a la cantina en la primera escena se'n haurà quedat un a una taula, el qual segueix bevent, trobantse ara mitj borratxo y endormiscat sobre la meteixa..

CANTINER

¿Qu'hem de fer, minyons? Mirèu qu'es l'hora de tancar.

HOME PRIMER

Vaja! Ara que venia'l bo, ara que m'hi començava a trobar bé, vesten!

CANTINER

Apa, home apa, prou musica! Vinguèu més d'hora demà y tindrèu més temps.

DONA PRIMERA

Oh! y que deseguida hi corro jo a venir demà! Ja no volia venir avuy!...

DONA SEGONA

Ni jo tampoch! Ja ho sé d'altres vegades. Quan vens aqui ja se sab: menja depressa, beu depressa, paga depressa, y deseguida vesten, qu'hem de tancar! Y si no te'n vas, te treuen!

CANTINER

Escolta: ¿quàntes vegades has pagat tu?

DONA SEGONA

Cap.

CANTINER

Y donchs ¿de què't queixes?

DONA SEGONA

Just! No més faltaria qu'encara hagués de pagar jo!

DONA PRIMERA, *com volent tallar la conversa.*

Vaja, prou; comptèu el gasto, comptèu.

CANTINER

Un rublo y tres kopeks.

DONA PRIMERA, *a l'Home que les acompanya.*

Paga tu, au!

HOME PRIMER, *pagant al Cantiner.*

¿Es a dir que'ns treus?

CANTINER

No soch jó, home: es l'hora.

HOME PRIMER

Haurèm de fer un pensament, noyes.

CANTINER, *dirigintse a la tauleta hont hi ha l'Home que s'ha adormit.*

Au, tu! No dormis! *(Saccejantlo).* Apa! ¿qu'hem de fer?

HOME SEGÓN, *aixecant el cap, mitj mona, badallant, endormiscat y estirantse.*

¿Què hi ha?

CANTINER

Apa, home, que haig de tancar!

HOME SEGÓN, *tornantse a ensopir.*

Ja pots tancar per mi; tanca, tanca!

CANTINER

Vaja, prou! Que tants romanços! Cap a fòra't dich!

HOME SEGÓN

May diries què pensava, Cantiner.

CANTINER

Què.

HOME SEGÓN

Que'm sembla que'm costarà una mica això d'anarmen cap a fòra.

HOME PRIMER

No podrèu pas, tots dos.

HOME SEGÓN

¿Qui són tots dos?

HOME PRIMER

La mona y vós.

HOME SEGÓN

Ah!

HOME PRIMER

L'heu ben agafada! Quasi'm fa llàstima!

CANTINER, *ab mal modo.*

Que tants romanços! Fòra d'aqui, o't trech a empentes!

DONA SEGONA, *aixecantse d'una revolada.*

Cantiner! No'l toquèu! *(S'hi acosta pera oferirli el braç y acompanyarlo.)* Té, agàfat al meu braç, que jo t'acompanyaré.

HOME SEGÓN

Ah! ¿tu ets la mona?

DONA SEGONA

Si, home, si: jo sòch la teva mona.

HOME SEGÓN

Donchs mira, no va del tot malament aquesta bestia!

HOME PRIMER

Apa, anemhi!

DONA PRIMERA

¿Y cap ahónt?

HOME PRIMER

Cap a buscar un altre recó ahont ens deixin estar tranquils. *(L'Home primer y Dòna primera pasaràn al devant, l'altra parella seguirà, però al ésser al peu de la porta'l Cantiner els detura.)*

CANTINER

Ep, tu! ¿Y el gasto?

HOME SEGÓN

¿Que no t'he pagat?

CANTINER

No.

HOME SEGÓN

Donchs té, cobra... y tornam el cambi. *(Li dóna una moneda de plata y el Cantiner n'hi torna unes de coure.)*

CANTINER

Té.

HOME SEGÓN, *mirantse lo que li torna.*

¿Vols dir que ja està bé, això? *(Intenta tornar a asseures a la primera taula que té al devant.)*

CANTINER

Si, home, si; y au! cap a fòra, bocoy!

DONA SEGONA

Anèm, home, anèm: si ja està bé!

HOME SEGÓN

Ah! si pera tu està bé pera mi també. Anèm, anèm, angelet de nit. *(Se'n van les dues parelles pel fons esquerra.)*

CANTINER

Aneusen al diable, borratxos!

ESCENA VI

CANTINER, *sol.*

Sortint de l'establiment, observarà per hónt se'n van les dues parelles. Després guaytarà cap al cantó per hont se'n han anat el Pop

y en Peret. En aquest moment se veu, atravessant el fons dreta, el raig de llum del reflector que ve de la Comandancia del Port fent totes les evolucions que's puguin. Les direccions de la llum les segueix el Cantiner ab ansietat. Quan la llum desapareix, demostra gran satisfacció y alegría com si vegés passat un perill. Guayta en direcció al port, d'hont se suposa que veu venir al Pop y en Peret. Se refrega les mans ab satisfacció y entra en la cantina tancant la porta. Després encén un fanal y apaga'l quinqué que penja del sostre. Fet tot això se'n va per una porta petita y baixa, situada en ultim terme, dreta, al fons de la cantina. Al anarsen se suposa que va a baixar a un soterrani. Deixa ben tancada la porta derreraseu. La escena fosca.

ESCENA VII

El Pop *y en* Peret *venen del fons dreta, dins de la barca, en la que hi porten un fardo de sedes que se suposa pesa molt y que ab pena poden durlo dos homes. A n'en Peret se li notarà molta por, y senyals de sofrir una gran crisis nirviosa.*

Peret

Deu meu! Deu meu! La Verge que'm perdoni! Pop! Pop!... que'm perts!

Pop

No cridis! Deixa'ls rems en banda... a poch a poch!... Y ara ten compte a dir cap paraula si algú't pregunta res, ¿ho sents? Si enrahones aniràs a fer companyia als peixos.

Au! Aprofitèm els moments, avans no passi la patrulla, y acabèm d'un cop! Apa, agafa!

PERET

Deu meu! Deu meu!

POP

No callaràs may, no! Gallina! Grunys més que'l vent! *(Tots dos agafen el fardo y el porten cap a la barraca, per'aprofitar després el moment d'estar segurs de que ningú'ls vegi y durlo al celler.)* Ara portarèm això a lloch, y llestos! ¿Qu'estàs cansat? Ja reposaràs després, home! Ara ja hem passat lo pitjor. Aprofitarèm els moments que no'ns veuen aquests malehits, que una bala al cos d'un home hi es deseguida, y aqueixes bales sembla que ja sàpiguen el camí: no s'erren, may! Au, anemhi!

PERET

Deu meu! Deu meu! Quina nit! Lo qu'he sofert y lo que sofreixo encara! Quan m'he trobat al mitj del mar, d'aqueix mar negre y fondo com una cova sense fi, quan t'he vist a tu alegre, tranquil, sense temor de Deu ni dels homes, he imaginat que tu eres el meu esperit maligne... y no sé... no sé'ls pensaments horrorosos qu'en aquell moment se regiraven en mon cap. Y després, veyent aquella llum, aquella claror que semblava venir de l'altre món, m'he cregut sentir una veu fonda, molt fonda, que deya: «Miserables! ¿Vos amparèu de la fosca per'amagar les vostres males accions? Donchs jo os donaré llum pera que's vegi el vostre delicte!...»

POP, *molt impacient.*

Idiot! Si aquella claror era del reflector elèctrich de la duana, un fanal que'l fan moure com volen pera vigilar als potentats com nosaltres!... Au! que aviat passarà la patrulla y ens trobaria ab l'oli als dits!...

PERET

No, no, jo no t'ajudo més! T'ho demano per favor! Déixamen anar! Jo no les puch fer aquestes coses! May les he fetes! Pensa en Deu y deixam, deixam! Estich perdut! Còm m'has enganyat!...

POP, *ab rabia, y cada vegada més impacient.*

¿Que t'he enganyat? ¿Jo?

PERET

Si, si! ¿Què t'he fet?

POP

Calla, calla! T'he contractat pera trevallar, has cobrat per endevant ¿y ara'm voldries deixar? No ho probis pas, perque't mato!

PERET

Té, té'ls diners y dom el passaport! *(Fent acció de tornarli els quartos que li ha donat el Pop.)*

POP

No, el passaport no te'l dono.

PERET

Bé, donchs me'n aniré sense!

POP

Mala negada!... Escolta, escolta... Oh! y l'hora de la patrulla s'acosta!... Te daré més diners!

PERET

No, no'n vull cap! Lo que vull es que'm deixis marxar!

POP

Te daré déú rublos més!

PERET

No, no!

POP

Te'n daré vint!

PERET

No, no'm temptis!

POP

Mal llamp! Escolta. Ara, per un no-res que falta, ¿voldràs tornarten al poble, voldràs tornarten alli, ple de miseria, escarraçante trevallant pera guanyar la meytat de lo que t'he dat, quan ara sense cap perill podries arribar a casa ab vinticinch rublos, alegre, feliç, a veure la terra que tant t'agrada, aqueixa terra que no s'oblida may, qu'es com una mare, que fins quan no't pots bellugar t'abriga, pera que reposis per sempre més?...

PERET

¿M'asegures que ja no passarém cap més perill?

POP

Si, t'ho asseguro.

PERET

Anèm, donchs, y que Deu me perdoni! (*Agafant el fardo tots dos y anantsen cap a la dreta, derrera la cantina.*)

POP

Ay, Gat de mar! Ab la cama trencada y tot, quina falta que'm fas! (*Desapareixen.*)

ESCENA VIII

Pochs moments després de desaparèixer el Pop y en Peret, sortiràn del fons esquerra DOS GUARDES *del port, ab els fusells a la espatlla, desapareixent pel fons dreta. Llarch silenci. Surten el Pop y en Peret del meteix lloch. En Peret quasi bé alegre, com qui s'ha tret un pes de sobre, però fadigat. El Pop s'anirà a asseure devant de la barraca, y en Peret al seu costat, tots dos a terra.*

ESCENA IX

POP *y* PERET

POP

De quina'ns hem escapat! ¿Veus, home? Llestos. (*Miràntsel.*) Mira que n'ets de cobart! ¿Quàntes vegades has tingut por a la mort aquesta nit?

PERET

Si hagués sabut lo que anava a fer, no t'haguera ajudat pas. Fent aquestes coses un pot perdre l'ànima.

POP

¿No voldries trevallar ab mi un altre cop?

PERET

No... si... Es a dir, si lo que guanyava valgués la pena, potser ho faria.

POP

Home, segons! Hi ha vegades que't podria donar fins a cent rublos.

PERET

¿Cent rublos? Ja ho crech que ho faria!

POP

Però... ¿y la teva ànima?

PERET

Potser no la perdria... y tants diners... poden ésser el començament del benestar de tota la vida!

POP

Tant meteix com a bon pagès ets ben avar! ¿Veus? Avuy la nit ha sigut bona pera mi. He guanyat quatrecents rublos y no'n faig cas.

PERET

Quatrecents! Donchs ¿qu'era allò que duyem?

POP

Sedes. Vés qu'era! Una mercaderia molt cara. Si allò's vèngués al seu preu, al menys en valdria mil de rublos! Però jo no sóch ambiciós!

PERET

Deu meu! Si jo tingués tants diners! Quina alegria, mare meva!

POP

Ha! ha! ha! Aleshores si que'l sogre't vendria la noya, ¿oy?

PERET

Ja ho crech! La felicitat de tota la vida! Que bé! que bé que m'ho passaria!

POP

Semblaries l'amo del poble.

PERET

Ja veuràs, lo primer, germà, es la llibertat. Tens casa, y encara que no valgui gayre, ets amo, es teva, són teves les gallines, es teu el blat de les graneres... Vaja, qu'ets rey a la teva terra! Y si no, digues: ¿qu'ets tu, sense la teva terra?

POP

Ep! ep! No t'enlayris! Jo, ab la terra y sense, valch més que tu!

PERET

Oh! no vull dir pas tu precisament. Però ¿tants diners t'han donat per allò?

POP

Si.

PERET

¿Quatrecents? Sembla mentida.

POP

Té, mira, ¿veus?

PERET

Ah! Si tot això fos meu!...

POP

No t'amohinis, home! Té, aquí tens el passaport y els vint rublos que t'he promès.

PERET, *pren els diners, se treu el mocador ahont hi havía posat els altres, y els embolica ab molt mirament tots plegats, mentres diu*:

Que coses se poden fer ab els diners! Pop! Pop! Còm t'ho agraheixo!

POP

¿En vols més? Té, garça, afàrtat. *(Li dóna un billet més).*

PERET

Pop!

POP

Au! Y si vols tornar a trevallar ab mi una altra nit, ja ho sabs.

PERET

Pop! Pop!...

POP

Què! Vaja, parla... o vesten. ¿Què vols?

PERET

Res... res!

POP

Donchs vés al diable!

PERET

Germà! germà! amich meu!...

POP

¿Que't tornes ximple? Vaja... ¿què vols? *(Alçantse)*. Digues!

PERET

Pop, amich meu!... Donam aquests diners! Dónamels en nom de Deu! ¿Per què'ls vols tu? Ab una nit, ab una sola nit els has guanyat... y a mi'm costaria Deu sab quànts anys de trevallar per'arreplegarlos! Dónamels! Jo pregaré per tu tots els dies! Pregaré per la salvació de la teva ànima!... Tu'ls malversaràs aquests diners, y jo ab ells faré trevallar la terra!... Oh! dónamels, dónamels aquests diners! ¿Què'n faràs? Tu no'n faràs res... y ab un'altra nit els tornes a tenir... Fes aquesta bona acció que't demano... Tu ja ets un home perdut; tu ja no hi seràs may més pel bon cami de vida! Dónamels, dónamels!...

POP, *llençàntloshi*

Té, goç, afàrtat! Quin fàstich! No... no sé si es llàstima u odi, però tes paraules han fet tornar mon pensament vint anys enrera! M'han fet recordar el meu poble, la terra... y m'he recordat dels que'm van posar al món.

Fins he sentit pietat per tu, y'm deya a mi meteix: «Ajúdal a n'aquest bordegaç!» Esperava a veure què faries pera darten més de diners, però he llegit en els teus ulls d'aligot que me'ls demanaries tots, tots!...¿Què val el diner? ¿Què'n faràs tu del diner? Res. No't servirà més que pera ferte esclau; y quan ne tinguis força, força, aleshores deixaràs de ésser home!... Serps! que quan sentiu el drinch de l'or, xiulèu fins que os cau la gargamella!

PERET

No, Pop, no! Jo't prometo que aquest diner l'empleyaré bé! Si no'l vull pas pera mi, no! Es que penso en la dòna, en la que sia ma companya, en els fills, en la terra y en el poble, que són la nostra vida!... A n'a tu aques ta acció no t'es cap sacrifici, mentres que a nosaltres un boci de pa'ns costa la suhor de tot un dia! Deu t'ho pagui, germà! Ara sóch rich! Me'n recordaré sempre de tu. Y encara que sies un perdut, la dòna y els fills—si en tinch—pregaràn a Deu sempre perque vetlli per tu. *(En Peret pren la mà del Pop y li omple de petons; el Pop se'l mira despreciativament.)* Y ara deixa que't faci una confessió pera treurem un pes de sobre, y perdonam, jo t'ho prego! Aquesta nit, quan tots dos erem al mitj del mar, tu al timó y jo remant, han vingut a mon cap pensaments terribles! Me recordava dels diners que duyes a sobre, y he pensat: «Si ara jo li pegués un cop de rem al cap, el mataria, y tot aquest diner seria meu! El tiraria al mar y ningú's cuydaria de voler sebre abónt es el Pop!» Com que tu ja ets un sér inútil, ningú t'hauria tingut llàstima!

POP

Lladre! Miserable! Tornam els diners que t'he donat!...

PERET

No, això no! Són meus! ¿Per què me'ls donaves?

POP

Porta'ls diners aquí... hiena!

PERET

No, ara no!

POP

¿No? Veyàm si escanyante me'ls tornes!

PERET

No! Deixam, deixam!...

POP

Els diners!

PERET

No! May!

POP

Si,'t dich! Lladre! Salvatge! Aixi!...

PERET

Lladre! *(El Pop s'haurà tirat a sobre'l Peret com un llop. Tots dos van per terra, barallantse com dos goços. El Pop li pendrà'ls billets y se'ls guardarà a la pitrera. En Peret, al meteix temps que li diu:* «Lladre», *aprofitant*

el temps que'l Pop se fica'ls diners a la pitrera, lleuger com una guineu, ab una pedra li dóna un cop al clatell. El Pop cau en sèch y en Peret queda aterrat.)

POP

Ay!

PERET

Deu meu! Qu'he fet! L'he mort! El diable està en mi! Pop! Pop!... ¿Què fer, mare meva?... El diable que m'ha temptat!... Pop! Germà!... No'm respòn! Si... respira encara... Pop!... Panteja son pit!... Pop! Perdonam!... (*El Pop torna en sí del desmay que li ha produhit el cop. En Peret l'ajuda a asseures. Un cop assegut a terra, el Pop se mira al Peret, y palpantse la pitrera, s'adona qu'encara hi té'ls diners y diu:)*

POP

¿Encara no m'has robat? Y qu'ets idiot! Ni robar sabs!

PERET

No, no'ls vull els quartos! Porten desgracia! Sols vull que'm perdonis!

POP

Lladre! ¿Que't perdoni? Has estat a punt d'ésser assessi! Miserable! Pobre!!...

PERET

Pegam, pegam si vols! Tot, tot m'ho mereixo!

POP

¿Que no'ls vols els diners?

PERET

No, no'ls vull! Porten desgracia!

POP

Té, home, té!

PERET

No, no'ls vull!

POP

Té, home, té... y vesten!

PERET

No, no'ls vull!

POP

No sies embustero: si que'ls vols! *(Refregantli els billets per la cara.)* Té! té! No vull que hagis trevallat de franch, encara que hagis estat a punt d'assessinar a un home! A un inútil com jo ningú'l pot trobar en falta, y encara te'n hagueren donat les gracies. La teva acció mereix un premi... y aqui el tens!

PERET

Però ¿es de debò? ¿Me perdones? ¿No'm tens odi?

POP

Ay, germà! Que't perdoni... ¿de què? No hi ha perdó que valgui, home! Avuy per tu y demà per mi!

PERET, *plorant.*

Germà! Germà! Me recordaré tota la vida de tu!...

POP

Bé, si: vesten, vesten!...

PERET

Perdó, germà, perdó!...

POP

No hi ha de què, home!

PERET

Adeu, adeu!...

POP

Vesten! Vés! Vés en busca de la felicitat... si es que tu pots trobarla!... Ah, escolta: del blat que cullis ab aquests diners, del pa que'n facis, mengen tu sol, ¿ho sents? Als altres els envenenaries!

PERET

No, no! Adeu, adeu! Jo't prometo que no'm desoblidaré may de tu!

POP

Vés, vés! *(El Peret se'n va poch a poch, ab gran plor. El Pop s'ha ficat dintre la barraca mirant còm el Peret se'n va, y diu:)* Demà serà un altre dia!... Pobre xicot!... Pobre!!...

(Teló pausat.)

IBLIOTECA DE "JOVENTUT"

OBRES PUBLICADES (1)

PESSETES

AYRES DEL MONTSENY, per Mossèn Jacinto Verdaguer. Edició ilustrada pels més reputats artistes de nostra terra. . 3

QUAN ENS DESPERTAREM D'ENTRE'LS MORTS, drama, per Enrich Ibsen. Traducció catalana. 2

TON Y GUIDA *(Hänsel und Gretel)*, llibre de Adelaida Wette, música de E. Humperdinck, traducció catalana de J. Maragall y A. Ribera. 1

'ORI..., quadro dramàtich, per Modest Urgell, ilustrat pel meteix. . . . . 0'50

SENYORS DE PAPER!, drama, per Pompeius Gener. . . . . 2'50

L'EMIGRANT, drama de món, per Adrià Gual. . . . . 2'50

'RANCISCO PI Y MARGALL, per F. Pujulà y Vallès. Edició de propaganda . . . . . 0'50

L'INSPECTOR AXEL BORG *(I Hafsbandet)*, novela, per August Strindberg. Traducció catalana. 3

CROQUIS CIUTADANS, album de poesíes, per Apeles Mestres. 3

TITELLES FEBLES, per F. Pujulà y Vallès. 2

NATURA. Aplech d'estudis y descripcions de ses belleses, per John Ruskin, traducció catalana de Cebrià Montoliu. . . 3

'ORA DE LA VIDA *(Oltre la vita)*, drama, per Joseph L. Pagano. Traducció catalana. 2

MARINES Y BOSCATGES. Aplech d'estudis en prosa, originals de Joaquím Ruyra. 3

LES DISPERSES, poesíes de Joan Maragall. 2

MÉS ENLLÁ DE LES FORCES, drama, 1.ª y 2.ª part, per Björnstjerne Björnson. Traducció catalana. 3

EL GENI, drama, per F. Pujulà y Emili Tintorer. 2

L'HOME CONTRA L'ESTAT, per Herbert Spencer. Traducció catalana. 2

OLITUT, novela, per Víctor Català.. 3

---

(1) Les obres publicades se troben de venda en totes les llibreríes ases de nostres corresponsals. Els suscriptors de **Joventut** les en adquirir ab la rebaixa d'un **25** per **100** en l'Administració del òdich.

EN PUBLICACIÓ

LES TENEBROSES, poesíes de Rafel Nogueras y Oller.

LES AMORS DE DAFNIS Y CLOE Y DE AMOR Y PSIQUIS. Pri
traducció catalana.

EN PREPARACIÓ

LA CAMPANA ENGOLIDA, per Gerhard Hauptmann.

LES ÁNIMES SOLITARIES, per idem.

PERE GYNT, per Enrich Ibsen.

BRAND, per idem.

LA MORAL EN EL TEATRE, per Emili Tintorer.

FENT CAMÍ, per Lluís Vía.

ROMÁNTICHS D'ARA (estudi d'uns amors neguitosos), per En
de Fuentes.

Y altres obres inèdites y originals dels primers escriptors catalans.

JOVENTU

PERIODICH CATALANISTA

(SURT ELS DIJOUS)

ARTS, CIENCIES, LITERATURA

Setze pàgines de text y setze de folletí.

Els trevalls se publiquen baix la exclusiva responsabilitat de autors.

No s'admeten els que no síen inèdits.

No's tornen els originals.

Se dóna compte de les obres rebudes, y de les que ho mereixin fa crítica.

Preus de suscripció:

CATALUNYA:		
Un any.	8	Pessetes.
Mitj any.	4'50	»
Trimestre.	2'25	»
ALTRES REGIONS D'ESPANYA:		
Un any..	9	»
ESTRANGER:		
Un any..	10	Franch
Número corrent..	20	Cèntim
» atrassat, ab folletins.	40	»
» » sense folletins.	25	»

El número corrent no's ven sense folletins.

EN PUBLICACIO

LES TENEBROSES, poesíes de Rafel Nogueras y Oller.

LES AMORS DE DAFNIS Y CLOE Y DE AMOR Y PSIQUIS. Primera traducció catalana.

EN PREPARACIO

LA CAMPANA ENGOLIDA, per Gerhard Hauptmann.

LES ÁNIMES SOLITARIES, per idem.

PERE GYNT, per Enrich Ibsen.

BRAND, per idem.

LA MORAL EN EL TEATRE, per Emili Tintorer.

FENT CAMÍ, per Lluís Vía.

ROMÁNTICHS D'ARA (estudi d'uns amors neguitosos), per Enrich de Fuentes.

Y altres obres inèdites y originals dels primers escriptors catalans.

JOVENTUT

PERIODICH CATALANISTA

(SURT ELS DIJOUS)

ARTS, CIENCIES, LITERATURA

Setze pàgines de text y setze de folletí.

Els trevalls se publiquen baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.

No s'admeten els que no síen inèdits.

No's tornen els originals.

Se dóna compte de les obres rebudes, y de les que ho mereixin se'n fa crítica.

Preus de suscripció:

CATALUNYA:		
Un any.	8	Pessetes.
Mitj any.	4'50	»
Trimestre.	2'25	»
ALTRES REGIONS D'ESPANYA:		
Un any..	9	»
ESTRANGER:		
Un any..	10	Franchs.
Número corrent..	20	Cèntims.
» atrassat, ab folletins.	40	»
» » sense folletins.	25	»

El número corrent no's ven sense folletins.

1 pesse